

РЕШЕНИЕ

№ 19066

гр. София, 18.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 15.05.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Росица Цветкова

ЧЛЕНОВЕ: Снежанка Кьосева
Георги Бозуков

при участието на секретаря Антонина Митева и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **2688** по описа за **2026** година докладвано от съдия Росица Цветкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. АПК във връзка с чл. 72, ал. 4 ЗМВР.

Образувано е по касационна жалба на инспектор Д. Й. П. – полицейски орган при ГДБОП – МВР, чрез процесуален представител гл. юрисконсулт А. Ч., срещу решение № 3822 от 24.10.2025 г., постановено по НАХД № 7590/2025 г. по описа на Софийския районен съд, 111 състав, с което е отменена заповед за задържане на лице рег. № 126633-57/23.04.2025 г. В касационната жалба се поддържа, че решението е неправилно поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Навеждат се доводи, че първоинстанционният съд неправилно е приел липса на данни за извършено престъпление, както и нарушение на правото на защита на задържаното лице. Поддържа се, че са били налице достатъчно данни по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, както и че съдът е допуснал неточност относно номера на заповедта за задържане. Иска се отмяна на решението и потвърждаване на заповедта. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът по касационната жалба – М. С. П., чрез процесуален представител, оспорва жалбата

и моли решението на СРС да бъде оставено в сила. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност на касационната жалба и за оставяне в сила решението на СРС.

Административен съд – София-град, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка по чл. 218, ал. 2 АПК, приема следното:

Касационната жалба е допустима – подадена е от надлежна страна и в законоустановения срок.

При извършената служебна проверка по чл. 218, ал. 2 АПК настоящият състав не установи основания за нищожност, недопустимост или неправилност на първоинстанционното решение, които да налагат неговата отмяна.

Софийският районен съд е приел за установено, че със заповед за задържане рег. № 1266зз-57/23.04.2025 г., издадена от инспектор Д. П. – разузнавач в сектор 03, отдел 06 при ГДБОП – МВР, М. С. П. е бил задържан за срок до 24 часа на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, поради данни за съпричастност към престъпление по чл. 278, ал. 6 НК. Първоинстанционният съд е установил, че по административната преписка са приложени докладна записка, декларация за правата на задържано лице, протокол за обиск и удостоверение относно качеството на издателя на заповедта като полицейски орган. Прието е също, че на същата дата жалбоподателят е бил освободен, като при извършения обиск не са намерени вещи, имащи отношение към разследваното престъпление. Съдът е обсъдил и заключението на назначената съдебно-графическа експертиза, според което ръкописният текст „не желая“ в графата относно адвокатска защита в декларацията за права на задържано лице не е изписан от задържаното лице.

Въз основа на така установеното районният съд е приел, че заповедта е издадена от компетентен орган и в изискуемата форма, но при съществени нарушения на процесуалните правила и в противоречие с материалния закон. Според първоинстанционния съд не са били налице достатъчно конкретни данни, обосноваващи необходимостта от задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, както и е било нарушено правото на защита на задържаното лице. По тези съображения съдът е отменил оспорената заповед.

Фактическите установявания на районния съд са направени въз основа на събраните по делото доказателства, обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност. Настоящият касационен състав намира, че доказателствата са ценени правилно, като формираните въз основа на тях фактически изводи са обосновани и съответстват на доказателствения материал по делото.

Въз основа на правилно установената фактическа обстановка районният съд е достигнал и до правилни правни изводи относно незаконосъобразността на оспорената заповед.

Настоящият съдебен състав споделя извода на районния съд, че процесната заповед е издадена от компетентен орган и в писмена форма, съответстваща на изискванията на чл. 74 ЗМВР за форма и съдържание. Независимо от това правилно първоинстанционният съд е приел, че при издаването на заповедта са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон.

Съгласно чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. Законът не изисква към момента на задържането да са налице доказателства, установяващи по категоричен начин извършването на престъпление или виновността на лицето. Необходимо е обаче да съществуват конкретни фактически данни, които да обосновават разумно предположение за съпричастност на лицето към престъпна дейност и които да правят необходима мярката по ограничаване правото на свободно придвижване.

В случая в заповедта и в приложената докладна записка се съдържат общи твърдения, че П. се занимавал с незаконно търсене и отчуждаване на културни ценности. Не са посочени конкретни факти относно време, място, начин на извършване на престъпна дейност, конкретни действия на лицето или конкретни доказателствени източници, въз основа на които е направен изводът за съпричастност.

Отделно от това по делото не се установява при извършените действия по претърсване и обиск да са открити вещи, предмет на престъпление или други данни, свързващи пряко задържаното лице с престъпление по чл. 278 НК. Районният съд обосновано е отчел, че при обиска не са намерени вещи, имащи отношение към разследването. Самото наличие на образувано досъдебно производство не е достатъчно основание за ограничаване правото на свободно придвижване на конкретно лице. Необходимо е към момента на задържането да са налице индивидуализирани

данни относно съпричастността именно на задържаното лице, а не само общи предположения или оперативна информация без конкретизация.

Настоящият състав намира за правилни и изводите на СРС относно нарушението на правото на защита на задържаното лице. По делото е била назначена съдебно-графическа експертиза, която е установила, че ръкописният текст „не желая“ в графата относно адвокатска защита в декларацията за права на задържано лице не е изписан от М. П.. Макар действително подписът върху документа да не е оспорен, това не преодолява констатираното несъответствие относно волеизявлението за отказ от адвокатска защита. Правото на адвокатска защита при полицейско задържане е основно процесуално право с конституционна и конвенционна защита. Отказът от такова право следва да бъде ясен, недвусмислен и лично заявен от задържаното лице. При установяване, че ръкописният текст, удостоверяващ отказ от адвокатска защита, не е изписан от задържаното лице, възниква основателно съмнение дали действително е налице информиран и валиден отказ. Неоснователно касаторът поддържа, че това нарушение е несъществено, тъй като впоследствие лицето е упражнило правото си на защита. Същественото значение на нарушението следва именно от момента, в който правото е било ограничено – при самото фактическо задържане и извършването на процесуалните действия спрямо лицето.

Правилен е и изводът на районния съд, че наложената принудителна административна мярка не съответства в достатъчна степен на принципа на съразмерност по чл. 6 АПК. Ограничаването на правото на свободно придвижване чрез задържане представлява сериозна намеса в правната сфера на гражданина и следва да бъде основано на конкретна необходимост, обоснована с фактически данни. В случая такава необходимост не е установена по несъмнен начин.

Неоснователно е възражението на касатора, че първоинстанционното решение следва да бъде отменено поради посочване в мотивите и диспозитива на заповед № 1266зз-37/23.04.2025 г. вместо № 1266зз-57/23.04.2025 г. Действително в решението на СРС е налице несъответствие при изписване номера на оспорената заповед. От съдържанието на съдебния акт обаче еднозначно се установява кой е предметът на съдебния контрол – именно заповедта за задържане на М. П. от 23.04.2025 г., издадена от инспектор П.. Производството е образувано по жалба срещу този административен акт, страните са упражнили процесуалните си права именно във връзка с него, а фактическите и правните изводи на съда се отнасят до същото задържане. Следователно се касае

до очевидна техническа неточност при изписване на номера на заповедта, която не води до неяснота относно действителната воля на съда и не представлява основание за отмяна на решението.

Като е достигнал до извод за незаконосъобразност на заповедта за задържане, Софийският районен съд е постановил правилно решение, което следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора основателно се явява искането на ответника по касационната жалба за присъждане на разноски за касационната инстанция. Представени са доказателства за направени разноски в размер на 511,29 евро за адвокатско възнаграждение, които следва да бъдат присъдени на основание чл. 143, ал. 1 АПК във връзка с чл. 228 АПК.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд – София-град

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 3822 от 24.10.2025 г., постановено по НАХД № 20251110207590/2025 г. по описа на Софийския районен съд, 111 състав.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ – МВР да заплати на М. С. П. с адрес: [населено място], [улица], сумата от 511.29 евро (петстотин и единадесет евро и двадесет и девет евроцента), представляваща разноски за адвокатско възнаграждение за касационната инстанция.

Решението е окончателно.